

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU
finančná spravodajská jednotka
Pribinova 2, 812 72 Bratislava

Číslo: PPZ-FSJ-11-002/2024-KPO

V Bratislave dňa 12.04.2024

**Stanovisko k povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa § 18 zákona č. 297/2008 Z.
z. a k uplatneniu výnimiek z tejto povinnosti**

Otázka

- Kedy možno uplatniť výnimku z povinnosti zachovávať mlčanlivosť o ohlásení neobvyklej obchodnej operácii a medzi ktorými povinnými osobami možno zdieľať tieto informácie?

Zákonné ustanovenia

- zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AML zákon“)

Podľa § 18 ods. 1 AML zákona povinná osoba, zamestnanec povinnej osoby, ako aj osoba, ktorá pre povinnú osobu koná na základe iného zmluvného vzťahu, sú povinné zachovávať mlčanlivosť o ohlásení neobvyklej obchodnej operácii a o opatreniach vykonávaných finančnou spravodajskou jednotkou vo vzťahu k tretím osobám vrátane osôb, ktorých sa tieto informácie týkajú. Povinnosť mlčanlivosti sa vzťahuje aj na plnenie ďalších povinností povinnou osobou podľa § 17 ods. 5 a § 21 ods. 1.

Podľa § 18 ods. 8 AML zákona povinnosť mlčanlivosti podľa odseku 1 sa za predpokladu, že poskytnuté informácie sa použijú výhradne na účely predchádzania legalizácii alebo financovania terorizmu nevzťahuje na poskytovanie informácií medzi

- a) bankami alebo finančnými inštitúciami, ktoré pôsobia na území členského štátu alebo na území tretieho štátu, ktorý im ukladá povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu rovnocenné povinnostiam ustanoveným týmto zákonom, a patria do rovnakého finančného konglomerátu,46)
- b) povinnými osobami podľa § 5 ods. 1 písm. h) a j), ktoré pôsobia na území členského štátu alebo na území tretieho štátu, ktorý im ukladá povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu rovnocenné povinnostiam ustanoveným týmto zákonom, ak vykonávajú svoju činnosť ako zamestnanci alebo na základe iného vzťahu v rámci tej istej právnickej osoby alebo skupiny právnických osôb, ktorá má spoločné vlastníctvo, riadenie alebo kontrolu dodržiavania predpisov,
- c) medzi bankami, finančnými inštitúciami, povinnými osobami podľa § 5 ods. 1 písm. h) a j) v prípadoch týkajúcich sa rovnakého klienta a rovnakého obchodu s účasťou dvoch alebo viacerých inštitúcií alebo osôb za predpokladu, že pôsobia na území členského štátu alebo na území tretieho štátu, ktorý im ukladá povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu rovnocenné povinnostiam



ustanoveným týmto zákonom, a sú povinnými osobami rovnakého typu a podliehajú rovnocenným opatreniam na dodržiavanie povinnosti mlčanlivosti a ochrany osobných údajov.

Stanovisko finančnej spravodajskej jednotky

S účinnosťou od 15.03.2018 došlo k zosúladeniu znenia k § 18 ods. 1 AML zákona s článkom v článku 39 IV. AML Smernice, podľa ktorého sa úprava mlčanlivosti vzťahuje na informácie o skutočnosti, že sa tieto postupujú, postúpia alebo že boli postúpené, alebo že prebieha, alebo môže prebiehať analýza v súvislosti s praním špinavých peňazí alebo financovaním terorizmu. Predmetom mlčanlivosti sú teda informácie o tom, že povinná osoba **podala** hlásenie o neobvyklej obchodnej operácii, resp. že finančná spravodajská jednotka vykonáva určité opatrenia vo vzťahu k tretím osobám vrátane osôb, ktorých sa tieto informácie týkajú.

Účelom citovaných ustanovení je najmä zabezpečiť nerušený priebeh preverovania neobvyklej obchodnej operácie, resp. následného trestného konania a zachovania možnosti zaisťovacích opatrení, ako aj ochranu spracovávaných a uchovávaných informácií do doby, kedy je vec odstúpená príslušným orgánom. Cieľom týchto ustanovení je však aj napĺňať preventívny účel zákona, ktorým je predchádzanie legalizácii a financovaniu terorizmu, a to prostredníctvom včasného upozornenia povinných osôb na riziká legalizácie alebo financovania terorizmu, ktoré môže zabezpečiť komplexnejšie a efektívnejšie posudzovanie klientov, ich obchodných operácií alebo riziko zneužitia jednotlivých produktov či služieb.

Podstatou tohto inštitútu je, že **spolupracujúce povinné osoby môžu zdieľať za určitých podmienok aj informácie, ktoré podliehajú mlčanlivosti podľa § 18 ods. 1 AML zákona**, teda aj informácie o podaných hláseniach o neobvyklej obchodnej operácii, opatreniach vykonávaných finančnou spravodajskou jednotkou alebo týkajúcich sa hodnotenia rizikovosti klienta, obchodu, atď. Takáto výmena informácií by mala umožniť povinným osobám, predovšetkým bankám efektívnejšie posudzovať obchodné operácie klienta, ako aj upozorniť ďalšie banky, resp. iné finančné inštitúcie na identifikované riziká (rizikových klientov) a možné nové formy neobvyklých obchodných operácií.

Preto v záujme účinnejšieho postupu pri predchádzaní legalizácii a financovaniu terorizmu AML zákon v § 18 ods. 8 písm. a) ustanovuje výnimky z povinnosti zachovávať mlčanlivosť o ohlásení neobvyklej obchodnej operácie a o opatreniach vykonávaných finančnou spravodajskou jednotkou, kde povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na výmenu informácií **medzi bankami alebo finančnými inštitúciami, ktoré patria do „rovnakej skupiny“**. **V danom prípade sa nevyžaduje, aby sa informácie týkali rovnakého klienta a rovnakého obchodu s účasťou dvoch alebo viacerých inštitúcií pôsobiacich na území členského štátu.**

Výmena informácií medzi bankami, finančnými inštitúciami a povinnými osobami podľa § 5 ods. 1 písm. h) a j) AML zákona, ktoré nepatria do „rovnakej skupiny“ je takisto možná, avšak za predpokladu, že sa informácie **týkajú rovnakého klienta a rovnakého obchodu s účasťou dvoch alebo viacerých inštitúcií pôsobiacich na území členského štátu**. V prípade, ak ide o povinné osoby pôsobiace na území tretieho štátu, obligatórnou podmienkou je aj to, aby im tretí štát ukladal povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu rovnocenné povinnostiam ustanoveným týmto zákonom a aby inštitúcie boli povinnými osobami rovnakého typu (napr. banka, poisťovňa, atď.).

Základným a nevyhnutným predpokladom využitia predmetného postupu je, **aby sa informácie poskytli a použili výlučne na účely predchádzania legalizácii alebo financovania terorizmu.** Predmetom výmeny informácií môžu byť teda v zmysle uvedeného výlučne skutočnosti, ktoré v rámci napr. teritoriálnej previazanosti bánk alebo finančných inštitúcií pôsobiacich na území členského štátu alebo na území tretieho štátu, sú reálne odôvodnené z hľadiska možnej hrozby legalizácie alebo financovania terorizmu, t.j. vzťahujú sa ku konkrétnym informáciám predstavujúcim z pohľadu povinnej osoby priame riziko legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo financovania terorizmu.

Význam stanoviska

Stanoviská finančnej spravodajskej jednotky (ďalej len „FSJ“) k aplikácii jednotlivých ustanovení zákona nie sú právne záväzné a vyjadrujú názor FSJ, ktorá nemôže predvídať rozhodnutia súdov, alebo iných orgánov dohľadu, resp. kontroly pôsobiacich podľa osobitných predpisov, ako aj ich výklad právnych predpisov, preto výklad týchto orgánov môže byť v určitých prípadoch odlišný. Postup v súlade so stanoviskom bude však FSJ pri výkone kontroly považovať za postup v súlade so zákonom, ibaže by z okolností konkrétneho prípadu vyplynula neaplikovateľnosť stanoviska na daný prípad.

mjr. Ing. Andrej Kis Pál
riaditeľ